

Miten adventtiliike sai alkunsa?

Helsingin Annankadun adventtikirkossa 9.4.2005 pitämäni puheen käsikirjoitus.

Koska kyseessä on puheen käsikirjoitus, sen rakenne ei ole artikkelimainen eikä täytä artikkelille asetettuja vaatimuksia. Siinä ei myöskään siksi, Raamatun kohtia tai suoranaista lainausta lukuun ottamatta, ole mainittu käytettyjä lähteitä.

Olen kuitenkin tukeutunut niin paljon kirkkomme piirissä tunnetun kirkkohistorioitsijan, professori George R. Knightin, kahteen kirjaan, että niiden mainitseminen on paikallaan.

A Search for Identity, Review and Herald Publ. Assn, Hagerstown, MD 21740, 2000; suomennettu Identiteettiä etsimässä, Kirjatoimi, Tampere, 2002.

Millennial Fever and the End of the World, Pacific Press Publ. Assn, Boise, ID, 1993.

Tampereella 10.4.2005

Pekka Pohjola

Puheeni on kertomus seurakuntamme synnystä ja löytöretkestä omaan identiteettiinsä.

- Se on oikeastaan **kertomus ihmisistä**, jotka etsivät vastauksia uskonelämäänsä koskeviin suuriin kysymyksiin – ja siitä, miten he löysivät niitä.

Samalla se on myös henkilökohtainen todistukseni.

- Sillä se – miten kirkkomme löysi oman identiteettinsä ja **kokosi yhteen** eri tahoilla löydetty totuudet siksi opilliseksi kokonaisuudeksi, joka kirkollamme on edelleenkin – on vahvistanut omaa uskonvakaumustani.

Jos minun olisi valittava vain yksi Raamatun kohta kuvaamaan seurakuntamme **ydinolemusta** – sitä, mistä siinä oikeastaan on kyse – niin minun valintani olisi Ef. 2:19-22.

"Te ette siis enää ole vieraita ja muukalaisia, vaan kuulutte Jumalan perheeseen, samaan kansaan kuin pyhät. Te olette kiviä siinä rakennuksessa, jonka perustuksena ovat apostolit ja profeetat ja jonka kulmakivenä on itse Kristus Jeesus. Hän liittää koko rakennuksen yhteen niin että se kasvaa Herran pyhäksi temppeliksi, ja hän liittää teidätkin Hengellään rakennuskivinä Jumalan asumukseen."

Tekstimme alku kuvaa historian kulun ylittävää '**nykytilannetta**'.

- 'Te **kuulutte** Jumalan perheeseen!'

Se on **edelleen voimassa!** – Vielä lähes 2000 vuotta myöhemmin!

- Mekin olemme samaa Jumalan perhettä!

Sitten Paavali antaa tälle 'nykytilanteelle' **juuret**: Sillä on ollut oma **historiallinen kehityksensä**, joka on johtanut siihen, missä ollaan.

Jeesus Kristus 'Kulmakivenä' yhdistää toisiinsa **kaksi aikakautta!** – ja tuloksena on 'Jumalan perhe', seurakunta – joka perustuu VT:n profeettojen ja UT:n apostolien laskemalle perustukselle.

Missä ovat **meidän** juuremme?

Tunnettu totuushan on, että me emme kykene ymmärtämään nykyisyyttämme, ellemmme tunne menneisyyttämme – tietä ja perusteita, jotka siihen ovat johtaneet.

Kun tiedämme mistä tulemme, on helpompi ymmärtää missä olemme.

- Ja **miksi** olemme tässä – Ja **mihin** olemme menossa.

Millaisista syistä – noin yleisesti ottaen! – kirkot ja kristilliset liikkeet syntyvät?

Yleensä siihen tarvitaan aina karismaattinen johtaja.

Syntyy ristiriitoja emokirkon kanssa

- Aletaan nähdä asioita eri tavalla.
- Syntyy protestiliike – jopa jonkinlainen uskonpuhdistus.

Saattaa löytyä jokin uusi asia – Totuus, joka yhdistää.

- Syntyy herätysliike.

Adventtikirkko lukeutuu lähinnä tähän jälkimmäiseen ryhmään, vaikka se ei olekaan sen puhdas edustaja.

Adventtikirkko on alusta lähtien ollut **profeetallinen liike**.

- Sen juuretkin ovat profeetallisessa liikkeessä! – 1840 -luvun vaihteessa pääasiallisesti Yhdysvaltain koillisosissa vaikuttaneessa Milleriläisessä adventtiherätyksessä.

William Miller oli Baptistikirkkoon kuulunut maallikkosaarnaaja, joka Raamatun ennustuksia tutkiessaan tuli siihen tulokseen, että Danielin kirjan ennustus – englanninkielisen käännöksen mukaan – '2300 iltaa ja aamua, sitten pyhäkkö puhdistetaan' – toteutuisi joskus vuoden 1843 paikkeilla.

- Hän tulkitsi tämän tarkoittavan Jeesuksen toista tulemistä.

Tämän kaltaisia herätysliikkeitä oli 1700 ja 1800 -luvuilla useita – myös Euroopassa!

- Ne korostivat Jeesuksen toisen tulemisen läheisyyttä.
- Tällaista Jeesuksen toisen tulemisen odotusta esiintyi Suomessakin.

1500 –luvun uskonpuhdistuksen jälkeinen kehitys Euroopassa sai aikaan Raamattua tutkivien suuressa joukossa erityistä kiinnostusta Danielin kirjan ja Ilmestyskirjan ennustuksia kohtaan.

William Miller oli yksi heistä.

- Hänen ympärilleen kasvoi kymmeniin tuhansiin noussut joukko eri kirkkokuntiin kuuluvia uskovia, jotka sitten pettyivät katkerasti, kun Jeesus ei tullutkaan takaisin.

- Viimeinen laskettu päivämäärä 22. 10.1844 oli VT:n Suuren sovituspäivän, Jom Kippurin, päivämäärä 1844.

Herätysliike hajosi.

- Osa luopui, tai palasi takaisin omiin kirkkoihinsa.
- Osa pyrki hengellistämään Jeesuksen paluun ja ajautui ajoittain hurmahenkisyyteen.

Suuresta osasta joukkoa muodostui vuosien kuluessa puolen tusinaa kirkkokuntaa, jotka kaikki kutsuivat itseään adventisteiksi.

Niistä vain yksi – Seitsemännen päivän adventistit – kasvoi pienestä alustaan huolimatta lopulta merkittäväksi maailmanlaajuiseksi kirkoksi.

He kaikki etsivät syitä pettymykseen.

Me kiinnitämme nyt huomiomme '**pieneen joukkoon**', jonka **ytimen** muodostivat eläkkeelle jäänyt merikapteeni Joseph Bates sekä James ja Ellen White.

- Heitä asui useiden osavaltioiden alueella Koillis-Amerikassa, Milleriläisten ydinalueella. James ja Ellen White asuivat Mainessa, Bates Massachusetts'issa.

Tilanteen kehitys ei näin ollen tapahtunut yhdellä paikkakunnalla.

- Osa siitä oli alkanut itää jo Milleriläisen herätysliikkeen sisällä.

Käytän tämän joukon tunnistamiseksi myöhemminkin nimitystä '**pieni joukko**' erotukseksi toisista adventisteista.

- Se on vapaasti suomennettuna nimitys, jota he itsestään käyttivät: 'Little flock' (Pieni lauma).

Tästä alkaa meidän adventtikirkkomme synty!

Mennään ensiksi heidän löytöönsä siitä, miksi Jeesus ei tullutkaan takaisin 1844.

Maanviljelijä Hiram Edson oli odottanut kotonaan New Yorkin osavaltiossa ystäviensä kanssa rukoillen Jeesuksen paluuta.

Pettymyksen jälkeisenä päivänä he lähtivät Owen Crozierin kanssa riihelle rukoilemaan ja mietiskelemään.

- Matkalla Hiram Edson sai joko näyn tai näynomaisen oivalluksen, josta hän tajusi, että Jeesus – sen sijaan, että olisi tullut taivaallisesta pyhäköstä maan päälle – olikin **siirtynyt sen kaikkeinpyhimpään**.

Kolme ystävästä – Edson, Crozier ja lääkäri Franklin Hahn – tutkivat aihetta Raamatusta yli puoli vuotta, jonka jälkeen Crozier julkaisi kesällä 1845 toimittamassaan 'Day Dawn' nimisessä lehdessä heidän Raamatusta löytämänsä ratkaisun siihen, miksi Jeesus ei tullutkaan takaisin.

- Hän laajensi aiheen käsittelyä myöhemmin Milleriläisten lehden Day Star'in Extra-painoksessa.

Sen mukaan taivaallisessa pyhäkössä **siirryttiin uuteen vaiheeseen** vuonna 1844.

He olivat löytäneet uuden **sisällön** milleriläisten korostamaan 'nykyiseen totuuteen'!

- Tämän löytönsä he halusivat **jakaa** toisten milleriläisten kanssa.

Miten me saimme opillisen rakenteemme?

Vuosien kuluessa 'pieni joukko' kasvoi.

- Siihen oli liittynyt suuri joukko toisia adventisteja ja muita uskovia.
- Se taas johti uusiin vaiheisiin heidän etsiessään paikkaansa ja identiteettiään.

Heidän täytyi löytää **yhteisesti hyväksyttävä** teologinen perusta – oppi!

Milleriläiseen herätysliikkeeseenhan oli kuulunut **uskovia** useista eri kristillisistä yhteisöistä.

- Heitä yhdisti yhteinen usko Jeesuksen takaisintuloon, mutta heidän opilliset näkemyksensä poikkesivat toisistaan monissa muissa kohdissa.

Tässä yhteydessä on tärkeä pitää mielessä, että valtaosa näistä ihmisistä tuli ns. **herätyskristillisistä liikkeistä**, joiden perinteet juontavat jo 1500 –luvun uskonpuhdistuksesta Euroopassa.

Manner-Euroopan uskonpuhdistushan ei suinkaan ollut yhtenäinen luterilainen liike, vaan se jakoi Euroopan maantieteellisiin alueisiin eri uskonpuhdistajien vaikutuksen mukaisesti.

Näiden seassa esiintyi ns. **radikaalimpia uskonpuhdistajia**, jotka halusivat palata **kaikessa** takaisin alkuperäiseen Raamatulliseen oppiin.

- Heidän toimintansa seurauksena syntyi useita itsenäisiä kirkkokuntia, jotka olivat omaksuneet esim. upotuskasteen, jotkut sapatinkin.

Näitä uskovia vainottiin ajoittain eri puolilla Eurooppaa, joten monet juuri heistä etsivät uutta kotimaata Amerikasta.

- Suuri osa heistä asettui Amerikan koillisosiin, juuri sille alueelle, jossa Milleriläinen herätysliike syntyi ja oli voimakkaimmillaan.
- Tämä alue oli lähes Suomen kokoinen.

Juuri **heidän** opillisia käsityksiään esiintyi siinä 'pienessä joukossa', joka yritti löytää itselleen yhteistä opillista pohjaa.

- Esim. upotuskasteen omaksuminen ei siksi muodostanut ongelmaa.

Milleriläiset adventistit olivat olleet **kristittyjä**, joten he uskoivat Jeesukseen ja vanhurskauttamiseen uskon kautta.

- Siinä tosin ilmeni korostuseroja.

Kun etsittiin uskon sisällölle yhteistä pohjaa, on ymmärrettävää, että korostus säilyi siinä, mikä heitä oli yhdistänytkin.

- Heidän täytyi vain löytää yhteinen opillinen näkemys **muista asioista**.

He olivat omaksuneet jo Milleriläisessä herätysliikkeessä käsitteen 'Nykyinen totuus'

- Termi esiintyy Raamatussa (2. Piet. 1:12) ja merkitsee **ajankohtaista totuutta**.
- KR: 'Se totuus, joka on teille annettu'.

Suuren pettymyksen jälkeiset vuodet kuuluivat 'pieneltä joukolta' **uuden tilanteen** vaatiman 'ajankohtaisen totuuden' etsimiseen – ja hyväksyttävän vastauksen löytymiseen.

Yksi jo Milleriläistä herätysliikettä jakanut oppi koski ihmisen tilaa kuolemassa ja kadotuksen luonnetta.

George Storrs niminen Metodistikirkon pastori ja yksi Milleriläisen herätysliikkeen voimahahmoja, oli omaksunut näkemyksen ehdollisesta kuolemattomuudesta.

- Sen mukaan ihminen ei ole luonnostaan kuolematon – eli hänellä ei ole kuolematonta sielua – vaan kuolemattomuus saadaan Kristuksen kautta.

Hän julkaisi parikin asiaa käsittelevää kirjasta, joissa perusteli näkemystään.

- Liikkeen loppuaikana useita liikkeen johtohahmoja yhtyi hänen näkemykseensä, mutta valtaosa – mukaan lukien Miller – torjuivat opin.

Kuolleiden tilaa koskeva oppi sai suurta kannatusta Milleriläisen herätysliikkeen **jälkeen** syntyneiden kristillisten yhteisöjen keskuudessa.

- Vuonna 1860 tehdyn tutkimuksen mukaan yli 80% heidän pastoreistaan uskoi ehdolliseen kuolemattomuuteen ja pahan lopulliseen hävittämiseen.

Sapatin hyväksyminen oli ongelmallisempi.

Sapattikin tunnettiin jo Milleriläisen herätysliikkeen keskuudessa.

Seitsemännen päivän Baptistiyhteisön jäsen Rachel Preston sai herätysliikkeeseen kuuluneen baptistisaarnaaja Thomas Preblen vakuuttuneeksi sapatin pyhittämisen tärkeydestä joskus kesällä 1844 – siis vain muutamaa kuukautta ennen suurta pettymystä.

- Tämä kirjoitti sapatia käsittelevän traktaatin.

Se puolestaan sai Joseph Batesin vakuuttuneeksi sapatin pyhittämisen tärkeydestä ja hän alkoi viedä sitä voimallisesti eteenpäin.

Suurimmaksi osaksi juuri Joseph Batesin toiminnan vaikutuksesta 'pieni joukko' lopulta omaksui seitsemännen päivän sapatin pyhittämisen.

Tässä yhteydessä on tärkeä mainita se, että Bates liitti sapatin pyhittämisen nimenomaan Ilm. 14. luvun kolmannen enkelin julistukseen Jumalan käskyjen pitämisestä.

- Siinä on lähtökohta Jumalan sinetin ja pedon merkin [sapatin vapauden ja lailla pakotetun sunnuntain pyhittämisen] vastakkainasettelulle.
- Siihen aikaan eri puolilla Amerikkaa esiintyi vaatimuksia laista sunnuntain pyhittämiseksi. [Sunnuntaita kutsuttiin yleisesti sapatiksi!]

Milleriläisten keskuudessa sapatin pyhittämisen tärkeyteen suhtauduttiin yleensä kielteisesti.

- Sapatin pyhittäjät hyväksyttiin, mutta liikkeen vaikuttajajäsenet eivät nähneet raamatullisen sapatin pyhittämistä tärkeänä.

Kysymys sapatin pyhittämisestä jakoikin herätysliikkeen jälkeisen uskovien joukon selkeästi kahteen ryhmään, jossa sapattia pyhittävät adventistit olivat selkeä vähemmistö.

Ilmestyskirjan 14. luvulla oli ollut tärkeä asema Milleriläisen herätysliikkeen sanomassa.

- He keskittyivät kuitenkin vain kahden ensimmäisen enkelin sanomaan.

'Hänen tuomionsa aika on tullut!' merkitsi heille: Jeesus tulee takaisin!

Toisen enkelin sanoman sisältöä Suuren Babylonin lankeamisesta Milleriläiset sovelsivat katolisen kirkon lisäksi myös niihin kirkkokuntiin, jotka olivat hylänneet heidän Jeesuksen paluuta koskevan julistuksensa ja erottivat heitä jäsenyydestään.

'Pieni joukko' näki ensimmäisen enkelin sanoman **uutisena**: 'Jotain oli tapahtunut!'

Historia ei päättyisikään, vaan siirryttäisiin **tuomion aikaan!**

- Sen aikana taistelu uskollisuuden ja luopumuksen, hyvän ja pahan, Kristuksen ja Saatanan, välillä **kärjistyisi** ja lopulta huipentuisi dramaattiseen loppuratkaisuun: annetun tuomion **täytäntöönpanoon!**

Kolmannen enkelin sanomassa ennustettiin tulevan historian kehityksen suuntaa.

"Ja heitä seurasi vielä kolmas enkeli, joka sanoi suurella äänellä: 'Jos joku kumartaa petoa ja sen kuvaa ja ottaa sen merkin otsaansa tai käteensä, niin hänkin on juova Jumalan vihan viiniä, joka sekoittamattomana on kaadettu hänen vihansa maljaan - - Tässä on pyhien kärsivällisyys, niiden, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesuksen uskon'" (Ilm. 14:9-12 VKR).

Kamppailussa totuuden ja vääryyden, uskollisuuden ja luopumuksen, välillä ratkaisevaksi tekijäksi nousisivat **Jumalan käskyt ja Jeesuksen usko!**

- Niiden vaaliminen vaatisi kärsivällisyyttä!

Heille muovautui käsite '**Suuri taistelu**'.

- Se alkoi jo ikuisuudessa kapinalla taivaassa ja jatkuisi siihen saakka, kunnes ihmisen lankeemuksesta maan päälle syntynyt tilanne saadaan ratkaistuksi Jeesuksen tulemuksessa ja sen jälkeisissä tapahtumissa.

Jumalalla oli ollut alusta lähtien vain **yksi** pelastussuunnitelma, joka oli jälleen tullut uuteen vaiheeseen.

Suuressa taistelussa oli ollut aiemminkin **erilaisia vaiheita**:

Jumala oli kutsunut Abrahamin Kaldean Urista.

- Hänestä kasvaisi suuri kansa, jonka suuruutta kukaan ei voisi laskea.

Historian vaiheissa hänen jälkeläisensä joutuivat Egyptin orjuuteen!

Mutta! Jumala **vapautti** heidät Egyptin orjuudesta – **kutsui** ja **valitsi** heidät omaksi kansakunnakseen, jota hän piti yllä sen luopumuksesta huolimatta, jotta luvattu Messias voisi syntyä sen keskuudesta.

*"Mutta **kun aika oli täyttynyt**, Jumala lähetti tänne Poikansa" (Gal. 4:4).*

He ymmärsivät, että UT:n 'seurakunta' on VT:n 'Jumalan kansan' **historiallinen jatkumo**, jossa Jumalan käskyt ja Jeesuksen usko ovat UT:n seurakuntaa **yhdistävä** tekijä.

Tässähän on kyse juuri samasta asiasta kuin alussa lukemassani kohdassa Paavalin kirjeestä Efesolaisille!

- Heille tavallaan valkeni, että VT:n **'profeetallinen ilmoitus'** ja UT:n **'apostolinen ilmoitus'**, molemmat käsittelevät **samaa** Jumalan suunnitelmaa pelastaa langennut ihminen Jeesuksen kautta.

Heidän löytönsä oli, että Suuressa taistelussa oli **jälleen** siirrytty **uuteen vaiheeseen** – viimeisen tuomion vaiheeseen – josta Daniel oli ennustanut luvissa 7-9.

He kokivat, että heillä oli jonkinlainen Johannes kastajan **tehtävä** valmistaa tie Herralle, joka palaisi pian!

'Pieni joukko' ymmärsi nyt milleriläisiä **syväisemmin** sen, miten heidän tehtävänsä oli julistaa löytämänsä **'ikuinen evankeliumi maan asukkaille, kaikille kansoille, heimoille, kielille ja maille'** (Ilm. 14:6) .

He löysivät **tehtävänsä!** – **Profeetallisen tehtävän!**

Lopulta 1850 –luvulla heidän uskonsa peruspilarit alkoivat selkiytyä.

- Sitä oli edeltänyt vuosia kestänyt järjestettyjen Raamatun tutkistelujen aika, jonka kuluessa he **perusteellisten** raamatuntutkistelujen kautta lopulta löysivät vastauksensa.
- Pääaiheena niissä oli sapatin pyhittämisen tärkeys, mutta esille tuli voimakkaasti myös taivaalliseen pyhäkköön liittyvät näkemykset.

Heidän etsimisensä perustana oli **yksin Raamattu!**

Yhden kokonaisuuden muodosti taivaallisessa pyhäkössä alkanut uusi vaihe ja **sen valossa** Jeesuksen toinen tuleminen.

- Itse löytönsä oli tehty jo vuosien 1844-45 aikana.
- Joseph Bates oli hyväksynyt sen vuonna 1847 ja liitti suuren sovituspäivän palvelun adventtia edeltävään tuomioon.
- Nyt se hyväksyttiin yhteisesti – Myös James White, joka suhtautui siihen aluksi torjuvasti, hyväksyi sen!

Sen mukaan oltiin lopun ajassa!

- Seuraava vaihe olisi Jeesuksen näkyvä tuleminen, joka oli lähellä!

Toisen muodosti Jumalan lain lopunajallinen merkitys ja erityisesti siihen liittyvä sapatin pyhittäminen viikon 7. päivänä.

- Tämä nousi Ilm. 14. luvun kolmannen enkelin sanomasta: *"Tässä on pyhien kärsivällisyys, niiden, jotka pitävät Jumalan käskyt ja Jeesuksen uskon"* (Ilm. 14:12 VKR).

Nämä muodostivat heille sen opillisen kokonaisuuden **ytimen**, jota he kutsuivat 'Nykyiseksi totuudeksi'.

Tämän lisäksi heille syntyi vakaumus siitä, että lopun aikana ilmenee erityinen profetian lahja – ja että se ilmeni heidän keskuudessaan Ellen Whiten kautta.

Sellaisten opillisten näkemysten hyväksyminen, jotka olivat yhteisiä toisten adventistien kanssa, kuten uskovien kaste ja kuolleiden tila, ei tuottanut heille vaikeuksia.

Ensimmäisten vuosikymmenien aikana löydetty yhteinen opillinen näkemys oli lähinnä **yleisnäkemys** siitä, miten heidän hyväksymänsä opit muodostavat **kiinteän** toisiinsa liittyvän **kokonaisuuden**.

Jo niihin aikoihin 'pienen joukon' ulkopuolelta alettiin esittää epäilyjä siitä, että erityisesti oppi pyhäköstä perustuisi Ellen Whiten näkyihin.

Ellen Whiten rooli opillisen rakenteen **muotoutumisvaiheessa** oli olematon.

- Hän itse sanoo, että ei kyennyt seuraamaan veljien argumentointia heidän tutkiessaan Raamattua.
- Myös kirkkomme varhaiset johtohahmot torjuivat päättäväisesti väitteet siitä, että Ellen White olisi ollut vaikuttamassa heidän opillisten näkemystensä syntyyn. Se nousi **Raamatusta!** Yksin Raamatusta.

Ellen Whiten rooli nousee näkyvämmiin esille vasta **myöhemmässä vaiheessa!**

- Hän sai näkyjä, jotka osaltaan **vahvistivat** heidän Raamatusta löytämiensä opillisten löytöjen oikeuden.

Hänen vaikutuksensa korostui myös siinä, että hän pyrki pitämään myöhemmän opillisen keskustelun oikeilla raiteilla.

Heidän tilanteensa huomioon ottaen on jotenkin ymmärrettävää, että korostus keskittyi **opillisiin** asioihin.

- Keskustelusta oli aivan ilmeisesti lähes täysin unohtunut kristinuskon ydin – Jeesuksen merkitys pelastuksessamme!

Se saattoi tapahtua siksi, että sitä pidettiin itsestään selvyytenä!

Syynä saattoi olla myös se, että sekä Joseph Bates'illa että James White'lla oli Christian Connection –nimisen seurakunnan tausta.

- He olivat olleet sen jäseniä, James White jopa sen vihitty pastori.

Christian Connection oli areiolainen seurakunta, jossa ei uskottu Kolmiyhteiseen Jumalaan – Eikä siis Jeesuksen jumaluuteen!

Ja juuri Joseph Bates oli aivan keskeinen hahmo opillisten näkemysten formuloinnissa.

- Ainakin alkuvaiheessa hän keskittyi lähes täysin **sapatin** korostamiseen.
- Hän oli sitä mieltä, että sapatin pyhittäminen pelastaa ihmisen!

Siksi **oppi** nousi 'pienessä joukossa' – ainakin aluksi! – esille voimakkaammin kuin Jeesus **persoonana**.

Ellen Whiten vaikutus tämän korostuksen muuttumiseen on aivan ilmeinen.

- Hän korosti sitä, että meidän on kiinnitettävä katseemme Jeesukseen.
- Meidän pelastuksemme on **hänessä!**

Sen ymmärtäminen oikein ja hyväksyminen yleisemminkin – että ihminen pelastuu ja vanhurskautetaan pelkästään uskon kautta Jeesukseen – kesti adventtikirkossa kymmeniä vuosia.

- Ratkaisevana käänteenä pidetään vuonna 1888 Minneapolis'issa pidetyn kirkon yleiskokouksen hyväksymää näkemystä vanhurskauttamisesta uskon kautta.

George Knight on kiinnostavasti todennut, että adventtikirkon nykyisinkin omaksumat perustotuudet:

- o Jeesuksen toinen tuleminen,
- o sapatti,
- o ihmisen tila kuolemassa ja oppi pahan lopullisesta hävittämisestä,
- o ja lopulta jossain määrin jopa Jeesuksen ylimmäispapillinen palvelus taivaallisessa pyhäkössä,

ovat siirtyneet kirkkoomme **niiden löytöinä**, jotka **eivät ole olleet** kirkkomme jäseniä.

Hiram Edson, joka sai pettymystä seuranneena päivänä näynomaisen oivalluksen Jeesuksen siirtymisestä taivaallisen pyhäkön kaikkeinpyhimpään, **oli** kirkkomme jäsen.

- Mutta, varsinainen **teologinen esitys** siitä, ei ole hänen käsialaansa.

Sen laati **Owen Crozier**, joka oli silloin hänen kanssaan.

- Hän toimittajana laati sen Edsonin ja Hahn'in kanssa kuukausia kestäneiden raamatuntutkistelujen jälkeen **Hahnin** kotona.

Crozier ei koskaan liittynyt sapatia pyhittäviin adventisteihin.

- Itse asiassa hän lopulta luopui myös pyhäkköä koskevasta opetuksestaan.

Hahn otti vastaan sapatitotuuden, mutta myöhemmin luopui siitä.

Itse asiassa viittauksia taivaalliseen pyhäkköön liittyvään ja adventtia edeltävään tuomioon oli esiintynyt jo Milleriläisessä herätysliikkeessä.

- Sitä ei vain osattu johdonmukaisesti soveltaa loppuun asti.
- Olihan 22.10. 1844 'jom kippur'!

Voidaankin sanoa, että nämä opit eivät olleet varsinaisesti 'pienen joukon' **löytöjä** – Ne olivat heidän **valintojaan!**

- He **omaksuivat** nämä opit tutkittuaan niitä Raamatun valossa!

Miten seurakuntamme ja kirkkomme syntyi?

Se, miten tämä 'pieni joukko' lopulta järjestäytyi virallisesti seurakunniksi ja kehittyi lopulta maailmanlaajuiseksi kirkoksi, ansaitsee lyhyen kertauksen.

Milleriläinen herätysliike valitsi loppuun asti pysyvä kristilliset yhteisöt ylittävänä herätysliikkeenä.

- Se ei ollut virallisesti järjestäytynyt.

Kun liike pettymyksen jälkeen hajaantui, yleinen ilmapiiri siihen kuuluneiden uskovien keskuudessa oli, että **järjestäytyminen** seurakunnaksi merkitsee liittymistä Babyloniin.

- Milleriläisethän katsoivat, että heidät hylänneet kirkot kuuluivat Ilmestyskirjan Babyloniin.
- Järjestäytymisestä seurakunnaksi seuraa vain kirous.

Tämä ilmapiiri vallitsi myös 'pienessä joukossa', joka oli kasvanut 1850 –luvun jälkeen jo **suureksi** joukoksi.

Joukon keskuudessa alkoi kuitenkin ilmetä ongelmia, jotka johtuivat juuri järjestäytymättömyydestä.

- Yhteisöllisen omistusoikeuden ja toimintaan liittyvän vastuullisuuden järjestäminen oli ongelmallista.
- Kukaan ei pystynyt kontrolloimaan sitä, kuka sai puhua ja mitä!
- Villit opit ja hurmahenkisyys rehottivat ja aiheuttivat ongelmia.

Ellen ja James White sekä Joseph Bates puhuivat voimakkaasti järjestäytymisen puolesta – monet vastustivat.

- Mm. Storss (ei ollut kirkkomme jäsen!) sanoi James Whitelle, että siitä tulee Babylon!
- James White vastasi, että tämä joukko **on jo** täydellinen Babylon.

Raamatussahan seurakunta esitetään järjestäytyneenä näkyvänä yhteisönä, joka valvoo opetustaan ja valitsee johtajansa.

Seurakunnalla on jäsenistönsä, ja jäsenet ovat vastuussa seurakunnalleen omasta uskostaan ja käyttäytymisestään.

Seurakunta on Kristuksen näkyvä ruumis, johon liitytään.

Lopulta 1860 –luvun alussa sapattia pyhittävät adventistiryhmät eri paikkakunnilla alkoivat järjestäytyä seurakunniksi ja piirikunniksi.

- Mallia tässä otettiin Metodistikirkosta.

1863 -tilaston mukaan seurakuntia oli 125 ja piirikuntia kuusi.

- Jäseniä oli n. 3500.
- Työntekijöitä 30.

Yhteisestä sopimuksesta nimeksi valittiin **Seitsemännön päivän adventistiseurakunta** [The Seventh-day Adventist Church].

- Sen katsottiin parhaiten edustavan heidän uskoaan.

Seurakunnan opillinen rakenne laajeni uusien korostusten ja opillisen täsmentämisen myötä.

Adventtikirkko on kuitenkin määrätietoisesti kieltäytynyt laatimasta itselleen sellaista uskontunnustusta, joka olisi **lopullinen**.

Siksi myöskään nykyiset perusluonteiset opinkohdat eivät ole lopullisia.

- Jos on tarvetta, niihin voidaan palata pääkonferenssin yleiskokouksessa.

Jäsenmäärän laajetessa organisaatorakenne muotoutui nykyiseksi.

'Pienellä joukolla' – ja myöhemmin järjestäytyneellä adventtikirkolla – on ollut alusta asti yksi selkeä olemassaolon peruste: **Lähetystyö!**

- Julistaa kaikkialla maailmassa sanomaa Jeesuksen pikaisesta takaisin tulosta sillä tavalla, ja siinä Ilmestyskirjan 14. luvun kolmen enkelin viitekehäyksessä, jonka he olivat löytäneet Milleriläisen herätysliikkeen hajoamisen jälkeisinä vuosina.

Juuri selkeäksi nähdyn ja määritellyn lähetystehtävän toteuttaminen saneli keskitetyn organisaatorakenteen tarpeen.

- Sen avulla kyetään valvomaan lähetystehtävän toteutumista ja sisältöä tehokkaimmin.

Se edellytti myös yhteisen opillisen rakennelman hyväksymistä ja säilyttämistä.

- Sen – ja yhtenäisyyden vaaliminen onnistuu näin tehokkaimmin.

Tällainen esitys on melkein pakko päättää kirkkomme perustajista tunnetuimman, Ellen Whiten, lähes testamentin kaltaisiin sanoihin:

"Meillä ei ole mitään pelättävää tulevaisuudestamme, ellemme unohda tietä, jota Herra on meitä johdattanut, emmekä hänen opetuksiaan menneestä historiastamme" (Life Sketches of Ellen G. White, s. 196).